

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

آئین نامه معاملات دولتی

مصوب ۱۳۳۴,۰۲,۱۰

با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول - حدود معاملات

ماده ۱ - معاملات دولتی از نظر مبلغ بسه طبقه تقسیم میشود:

- ۱- معاملات خیلی جزئی.
- ۲- معاملات جزئی.
- ۳- معاملات عمده.

ماده ۲- معاملات خیلی جزئی معاملاتی است که مبلغ آن از سه هزار ریال تجاوز نکند. معاملات جزئی آنستکه میزان معامله از سه هزار ریال بیشتر و از پنجاه هزار ریال تجاوز نکند و معاملات عمده عبارت است از معاملاتی که از پنجاه هزار ریال بیشتر باشد.

فصل دوم - مناقصه

الف - طریقه انجام مناقصه

ماده ۳ - در مورد معاملات خیلی جزئی مأمور مکلف است بفروشنندگان اشیاء یا انجام دهندگان کار مورد احتیاج مراجعه و پس از تحقیق کامل از قیمت جنس یا اجرت کار معامله را با رعایت کامل صرفه دولت انجام داده ذیل سند هزینه را با قید اینکه بنازلترین قیمت ممکنه معامله انجام شده است امضاء نماید.

ماده ۴ - در مورد معاملات جزئی متصدی امر باید از فروشنندگان کالا یا انجام دهندگان کار که عده آنها کمتر از سه نفر نباشد (مگر در مواردیکه واقعاً عده فروشنده یا انجام دهنده کار در محل کمتر باشد) از هر کدام روی ورقه جداگانه استعلام کتبی بعمل آورده باین ترتیب که نوع جنس یا موضوع کار مورد معامله و مقدار آن و مشخصات کار در برگ استعلام بطور واضح تعیین و فروشنده کالا یا انجام دهنده کار حداقل بهای ممکنه را در برگ استعلام تصریح و در مقابل آن با تعیین نشانی کامل خود و قید تاریخ امضاء کند.

تبصره ۱) در مواردیکه فروشنده یا انجام دهنده کار کمتر از سه نفر باشد متصدی امر باید در متن سند هزینه مراتب را قید و امضاء نماید.

تبصره ۲) در مواردیکه فروشنندگان جنس یا انجام دهندگان کار در اوراق استعلام بهاء ضرب الاجلی برای فروش یا انجام کار قید مینمایند متصدی امر باید طوری اقدام کند که حتماً قبل از انقضای مدت قید شده معامله بصرفه دولت انجام و خسارتی متوجه دولت نگردد.

ماده ۵ - در مورد معاملات عمده تشریفات مناقصه بطریقیکه در مواد بعد ذکر شده الزامی است مگر در مواردیکه ترك مناقصه بموجب مقررات قانونی مجاز شناخته شده باشد.

ب - آگهی مناقصه

ماده ۶ - در معاملات عمده در مرکز آگهی مناقصه از يك تا سه نوبت باقتضاء اهمیت معامله بوسیله روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و حداقل یکی از جراید کثیرالانتشار و در شهرستانها آگهی بوسیله روزنامه یا بوسیله الصاق در معابر و یا بر حسب اهمیت معامله یا هر دو وسیله باطلاع عموم خواهد رسید.

تبصره ۱) در مواردیکه ادارات مربوطه تشخیص دهند که انتشار آگهی هم در مرکز و هم در شهرستانها ضرورت دارد میتوانند بترتیب مندرجه در ماده فوق در هر محلی که لازم میدانند بنشر آگهی اقدام نمایند.

تبصره ۲) بمنظور رعایت صرفه و صلاح دولت ممکن است ادارات مناقصه دهنده يك نسخه از آگهی مناقصه را برای شرکت ها و فروشنندگان ذیصلاحیت مستقیماً ارسال دارد.

ماده ۷ - در موقع انتشار آگهی چه در مرکز و چه در شهرستانها باید شرایط زیر کاملادر آگهی رعایت گردد:

۱) تعیین نوع جنس و میزان آن یا نوع کار و میزان آن و محل تحویل جنس و انجام کار و مدت تحویل و در مواردیکه معامله طبق نمونه یا مشخصات جداگانه انجام میشود باید در آگهی صریحاً قید گردد که طبق نمونه مهور یا صورت مشخصات موجود در اداره مربوطه معامله انجام خواهد شد.

۲) مدت قبول پیشنهادها از تاریخ انتشار آگهی در داخله کمتر از ده روز و در خارجه کمتر از دو ماه نبایستی باشد.

۳) در آگهی باید قید شود که پیشنهاد دهنده مبلغی که اداره مربوطه بتناسب و میزان معامله یا سنخ کار مقطوعاً تعیین مینماید و از صدی پنج مبلغ برآوردی کمتر نباشد بعنوان سپرده نقداً بصندوق اداره مربوطه یا بحساب سپرده بانك تحویل و قبض آن را ضمیمه پیشنهاد بنماید تا هرگاه برنده مناقصه از پیشنهاد خود عدول نماید سپرده بنفع دولت ضبط گردد و به پیشنهادهای فاقد سپرده ترتیب اثر داده نخواهد شد. پیشنهاد دهنده میتواند بجای سپرده نقدی تضمین بانکی ضمیمه پیشنهاد تسلیم نماید و همچنین میتوان با تشخیص اداره مربوطه میزان سپرده را در مواردیکه صدی پنج معامله زائد بر پانصد هزار ریال بشود بر پانصد هزار ریال محدود نمود.

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

۴) در صورتیکه مقتضیات ایجاب نماید که ببرنده مناقصه پیش قسط داده شود مأخذ آن باید در آگهی مناقصه قید گردد و پرداخت پیش قسط منوط بآخذ ضمانت نامه بانکی خواهد بود و آن نیز باید در آگهی قید شود.

۵) نسبت بمناقصه هائیکه محتاج بنقشه و دفتر مشخصات باشد بایستی قبل از نشر آگهی نقشه های کار بانضمام دفتر مشخصات جامعی که تمام نکات و دقایق فنی در آن ملحوظ شده باشد تهیه و شرائط پرداخت هم معین و در آگهی قید شود که بوسیله دفتر اداره در مقابل دریافت بهاء در دسترس داوطلبان گذارده خواهد شد.

۶) هرگاه موضوع مناقصه مربوط بمعاملات با خارجه اعم از خرید جنس یا ماشین آلات برای تأسیس کارخانه و یا انجام عملیات فنی مهمی باشد علاوه بر آگهی در داخله کشور یک نسخه از آگهی باید بوسیله وزارت امور خارجه بهر یک از سفارتخانه های ممالک مربوطه بیگانه در تهران و یک نسخه هم بسفارتخانه های کشور شاهنشاهی در ممالک مربوطه خارجه فرستاده شود.

۷) در آگهی قید شود که برنده مناقصه ملزم است برای حسن انجام کار مبلغی که در امور ساختمانی و باربری و خرید ماشین آلات از صدی پنج و در سایر موارد از صدی ده کل مبلغ معامله کمتر نباشد نقداً یا تضمین از یکی از بانکهای مجاز بسپارد و یا در حین انعقاد قرارداد معادل مبلغ تعیین شده برای تضمین حسن انجام کار از جنس مورد پیمان تحویل نماید و همچنین در آگهی های مناقصه مربوط بامور ساختمانی و باربری باید قید شود که از وجوه اقساط کارهای انجام شده وسیله پیمانکار ده درصد در امور ساختمانی و پانزده درصد در کارهای باربری کسر خواهد شد و استرداد تضمین حسن انجام کار و همچنین مبالغی که بطور اقساط کسر میشود طبق شرایطی خواهد بود که در آگهی تعیین میشود.

۸) در آگهی باید قید شود که اداره مربوطه در رد یا قبول هر یک یا تمام پیشنهادهای مختار است.

۹) در آگهی قید شود که هزینه ثبت قرارداد (در صورتیکه اداره مربوطه ثبت قرارداد را در دفاتر اسناد رسمی ضروری تشخیص بدهد) و پرداخت مالیات و هرگونه عوارضی بعده برنده مناقصه خواهد بود.

میزان مالیات باید در اسناد مناقصه یا مزایده قید شود که پیشنهاد دهندگان با علم و اطلاع از رقم مالیاتی که تعلق میگیرد پیشنهاد دهند.

۱۰) در آگهی باید قید شود که به پیشنهادهای مشروط و مبهم و پیشنهادهاییکه بعد از مدت مقرر در آگهی برسد مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۱۱) در آگهی تصریح شود که اداره مجاز خواهد بود تا صدی بیست و پنج از میزان جنس یا کار مورد معامله کسر و اضافه نماید.

۱۲) روز و ساعت قبول و قرائت پیشنهادها و همچنین اجازه حضور پیشنهاد دهندگان و یا نمایندگان آنها در کمیسیون مناقصه باید در آگهی درج شود.

۱۳) محل تحویل کالای مورد خرید اعم از داخله یا خارجه باید در آگهی قید شود.

۱۴) اداره مناقصه دهنده بنابر اهمیت معامله حداکثر مدتی را که برای بررسی پیشنهاد و تشخیص حائز حداقل لازم است در شرائط مناقصه قید خواهد نمود و چنانچه مطالعه کمیسیون از مدت مزبور تجاوز نماید پیشنهاد دهندگان میتوانند از پیشنهاد خود عدول و سپرده خود را مسترد دارند.

۱۵) در صورتیکه شرایط با رعایت مراتب فوق مفصل باشد و درج آنها در آگهی موجب هزینه زیاد گردد در آگهی قید خواهد شد که شرائط معامله در دفتر اداره مربوطه موجود است و پیشنهاد دهندگان باید یک نسخه از شرائط معامله را دریافت و امضاء کرده و به پیشنهاد خود ضمیمه نمایند.

۱۶) نمونه ضمانت نامه باید بضمیمه اسناد مناقصه یا مزایده بدوطلبان تسلیم شود که ضمانت نامه را عیناً مطابق مضمون آن تنظیم و ضمیمه پیشنهاد کنند. همچنین نمونه قرارداد که برای معامله منعقد خواهد شد باید ضمن اسناد مناقصه بدوطلبان داده شود که زیر آنرا با قید عبارت قرائت شد و مورد قبول است امضاء و به پیشنهاد خود ضمیمه نمایند.

ماده ۸ - وزارتخانه ها و ادارات مستقل دولتی چنانچه در مورد معامله عمده ذکر شرائط خاصی را مقتضی بدانند می توانند بقسمی که با مفاد این آئین نامه مخالفت نداشته باشد نکات لازم را در متن آگهی یا در شرایط و مشخصات مناقصه درج نمایند بطوری که عموم داوطلبان قبل از تسلیم پیشنهاد از مدلول آن استحضار حاصل کنند و بهر حال منظور داشتن امتیازاتی برای برنده مناقصه خارج از آنچه قبلاً در آگهی و مشخصات پیش بینی شده است ممنوع می باشد.

ماده ۹ - وزارتخانه ها و بنگاههای دولتی باید ترتیبی بدهند که از آگهیهای مربوطه بمناقصه و مزایده منتشره در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی اطلاع حاصل نمایند تا چنانچه اشیاء مورد مناقصه را برای فروش داشته باشند و یا باشیائی که بمزایده گذارده شده نیازمند باشند از اداره مناقصه یا مزایده دهنده تقاضا کنند که معامله را با آنها انجام دهد در اینصورت اداره مربوطه مکلفست با تساوی شرایط معامله را با اداره پیشنهاد دهنده انجام نماید.

ج - کمیسیون مناقصه

ماده ۱۰ - کمیسیون مناقصه در مرکز حداقل از سه نفر بشرح زیر تشکیل میشود:

۱ - رئیس اداره یا قسمت معامله کننده یا نماینده او.

۲ - رئیس حسابداری وزارتخانه یا اداره مستقل یا نماینده او.

۳ - یکنفر بازرس از طرف وزارتخانه یا اداره مستقل.

تبصره) در مواردیکه معامله مربوط بامور فنی باشد حضور مهندس یا مأمور فنی از طرف وزارتخانه یا اداره مستقل در کمیسیون ضروری است.

ماده ۱۱ - در شهرستانها کمیسیون مناقصه مرکب خواهد بود از رئیس اداره مربوطه یا نماینده او و رئیس اداره دارائی یا نماینده او و رئیس حسابداری اداره مربوطه یا نماینده او و در معاملات مربوط با اداره دارائی رئیس کارپردازی دارائی نیز شرکت خواهد نمود و در موارد معاملات فنی متخصص فنی هم باید شرکت نماید.

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

ماده ۱۲ - اداره مناقصه دهنده حتي الامكان نرخ عادلۀ جنس يا كار مورد معامله را بوسائل مطمئن بدست آورده و روز تشكيل کمیسیون قبل از قرائت پيشنهادها در دسترس اعضا، کمیسیون خواهد گذاشت تا کمیسیون بتواند با بصيرت کامل نسبت به پيشنهادهاي واصله اظهار نظر نموده و تصميم مقتضي اتخاذ نمايد.

ماده ۱۳ - کمیسیون بايد در روز مقرر که در آگهي قيد شده تشكيل و پيشنهادهاي رسیده را اعم از اینکه يك يا بیشتر باشد مفتوح و قرائت و صورتمجلس تنظيم نمايد.

ماده ۱۴ - اگر در نتیجه انتشار آگهي مناقصه پيشنهادي نرسد و يا پيشنهادهاي رسیده از سه فقره کمتر باشد و يا قيمتهاي پيشنهاد شده از حدود اعتدال خارج باشد معامله بيکي از شقوق زیر انجام خواهد شد:

۱- چنانچه پيشنهادي نرسیده و يا قيمتهاي پيشنهاد شده از حدود اعتدال خارج باشد کمیسیون ميتواند ضمن تنظيم صورتمجلس اظهار نظر نمايد که معامله بطريق استعمال بهاء و با توجه بنرخ عادلۀ اي که قبلابدست آمده انجام بشود.

۲ - در صورتي که پيشنهادهاي رسیده کمتر از سه فقره باشد قيمت عادلۀ بوسيلۀ استعمال بهاء تعيين و هرگاه قيمتي که باينطريق بدست مي آيد با حداقل قيمت پيشنهادها مساوي و يا زيادتر از آن باشد معامله با حائز حداقل مناقصۀ انجام و چنانچه کمتر بوده و پيشنهاد دهنده نیز حاضر باشد معامله را به آن قيمت قبول نمايد کمیسیون مي تواند با او معامله والا به مأخذ حداقل استعمال انجام خواهد شد.

۳ - چنانچه ميزان معامله زائد بر پانصد هزار ريال باشد و کمیسیون تجديد آگهي را مقتضي بداند با تنظيم صورتمجلس نظر خود را ضمن اعادۀ پروندۀ به اداره مربوطۀ اعلام خواهد نمود و اداره مربوطۀ بايستي در تجديد آگهي اقدام نمايد در اينصورت مناقصۀ اولي کان لم يکن خواهد بود و در هر حال بیش از یکمرتبه مناقصۀ تجديد نخواهد شد.

۴ - چنانچه معامله مربوط بخريد ماشين آلات و يا کارخانه از خارج کشور بوده و يا براي انجام عملي باشد که اجراي هيچک از شقوق فوق انجام پذير نبوده و يا مقرون بمصرفه و صلاح نباشد در اين صورت کمیسیون مي تواند ترتيب ديگري را که مقرون بمصلحت تشخيص دهد براي انجام معامله در نظر گرفته و بادرۀ معامله کننده ابلاغ نمايد در اينصورت موضوع در کمیسیون مندرجۀ در تبصرۀ يك ماده ۱۵ مطرح خواهد شد.

ماده ۱۵ - در صورتي که پيشنهادهاي رسیده سه فقرۀ يا زيادتر باشد پس از قرائت آنها و اطلاع از قيمت پيشنهادي و تشخيص حداقل و مقايسۀ آن با نرخ عادلۀ (موضوع ماده ۱۲) کمیسیون با رعايت مدت مقرر در آگهي (موضوع بند ۱۴ از ماده ۳) تصميم مقتضي اتخاذ و برنده مناقصۀ را تعيين و صورت مجلس تنظيم خواهد نمود.

تبصرۀ ۱ - در مورد معاملاتي که مبلغ آن از دو ميليون ريال بيشتتر است و همچنين در مورد معاملات موضوع قسمت ۴ ماده ۱۴ پس از اعلام نتیجۀ مناقصۀ از طريق کمیسیون پروندۀ در کمیسیون ديگري که از سه نفر عضو عالي مقام و ذيملاحيۀ بانتخاب وزير يا رئيس اداره مستقل و در شرکتها و بنگاههاي دولتي بانتخاب هيئت مديرۀ تشكيل ميشود بررسي و نظر کمیسیون مزبور پس از تصويب مقامات مجاز قاطع بوده و اجرا خواهد شد.

تبصرۀ ۲ - پس از موعّد مقرر در آگهي (موضوع بند ۱۴ از ماده ۷) هيچگونه پيشنهادي اعم از کتبي و يا شفاهي خواه قبل از تصميم کمیسیون و يا بعد از آن بهيچ عنوان پذيرفته نخواهد شد و تصميم کمیسیون بايد بلافاصلۀ بادرۀ مربوطۀ ابلاغ بشود و اداره مزبور موظف است منتها در ظرف ۷ روز (باستثناي ايام تعطيل) نتیجۀ مناقصۀ را ببرنده مناقصۀ ابلاغ و سپس بانعقاد قرارداد و انجام معامله اقدام نمايد.

تبصرۀ ۳ - چنانچه در ظرف ۷ روز (باستثناي ايام تعطيل) اداره مربوطۀ نتیجۀ تصميم کمیسیون را ببرنده مناقصۀ ابلاغ ننمايد و يا پس از ابلاغ و حاضر بودن برنده مناقصۀ براي انجام معامله دفع الوقت نموده و اقدام بانجام معامله يا انعقاد قرارداد نکند و از اين جهت خسارتي متوجۀ دولت گردد مسئّل امر مورد تعقيب قرار خواهد گرفت.

تبصرۀ ۴ - در صورتیکه برنده مناقصۀ از قبول خودداري و يا پس از ابلاغ کتبي حداکثر تا هفت روز (باستثناي ايام تعطيل) حاضر بانعقاد قرارداد نشود اداره مربوطۀ سپردۀ او را ضبط و بطريق مذکور در ماده ۱۶ اقدام مينمايد.

ماده ۱۶) قبل از انعقاد قرارداد يا تسليم تضمين حسن انجام معامله از طريق برنده مناقصۀ سپردۀ حائز حداقل درجۀ دوم مسترد نخواهد شد تا در صورتیکه برنده مناقصۀ از انعقاد قرارداد يا انجام معامله خودداري نمايد اداره مربوطۀ بتواند با نفر دوم (درصورتیکۀ تفاوت بهاي پيشنهادي او با نفر اول زيادتر از مبلغ سپردۀ نباشد) در انعقاد قرارداد با او اقدام نمايد و در صورتیکۀ تفاوت بهاء زيادتر از مبلغ سپردۀ باشد بايستي طبق ماده ۱۴ عمل نمايند بدبيبي است چنانچه نفر دوم هم پس از ابلاغ کتبي و انقضاي مهلت مقرر حاضر بانعقاد قرارداد نشود سپردۀ او ضبط خواهد شد.

مراتب مندرج در اين ماده بايد ضمن آگهي با اسناد مناقصۀ قيد شود.

ماده ۱۷) چنانچه حائز حداقل قيمت بیش از يکنفر بوده و نسبت بواگذاري معامله بيکي از آنها رضاييت حاصل نشود برنده بوسيلۀ قرعۀ تعيين خواهد شد.

ماده ۱۸) در صورتیکۀ آگهي مناقصۀ براي اجناس مختلف منتشر شده و قيمت يك يا چند قلم از پيشنهادي نسبت به پيشنهاد ديگر ارزانتر و چند قلم آن گرانتر باشد چنانچه خريد اجناس مورد معامله از فروشندگان متعدد مقرون بمصرفه و ممکن باشد بايستي معامله تفكيك و هر قلم از اجناس مزبور را از کسي که بنازلترين قيمت قبول کرده خريداري و در غير اين صورت با کسي که من حيث المجموع از همه ارزانتر پيشنهاد داده است انجام شود.

ماده ۱۹) هرگاه پيشنهادهاي رسیده بپولهاي مختلف يا در مقابل مدور کالا از کشور ايران و يا از مجراي حسابهاي پايپايي دولت با کشورهاي خارجۀ باشد اداره مناقصۀ دهنده مکلف است مراتب را از طريق وزارتخانه يا اداره مستقل مربوطۀ بوزارت دارائي اطلاع داده و پس از اعلام نظر وزارت دارائي بانجام معامله اقدام نمايد.

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

ماده ۲۰) در صورتیکه تصمیم کمیسیون باکثرتیت آراء اتخاذ شود معتبر بوده و کسانیکه در اقلیت هستند باید نظر خود را با ذکر دلیل در ذیل صورتمجلس نوشته و امضاء نمایند.

در مورد معاملات مربوطه بامور فني چنانچه مهندس یا مأمور فني در اقلیت واقع شود معامله بهر مبلغ که باشد بکمیسیون مذکوره در تبصره ۱ ماده ۱۵ ارجاع خواهد شد.

ماده ۲۱) مناقصه حضوري در کلیه معاملات مطلقاً ممنوع است.

ماده ۲۲) در مورد تعمیر و رنگ کاری ابنیه و عمارات و تعمیر جاده های شوسه و آسفالت شده و امثال آن در صورتیکه اداره مربوطه انجام عمل را بطور امانی بصرفه تشخیص نداده و بخواهد بمقاطعۀ واگذار نماید و همچنین در مورد حمل محمولات و خرید خواربار و نوشت افزار و اشیاء دیگری که در مدت سال بطور استمرار مورد احتیاج بوده و نمیتوان میزان آنرا جهت درج در آگهی مناقصه پیش بینی کرد ممکن است مناقصه را بمدتی که بیش از یکسال نباشد محدود و بترتیب زیر عمل نمود:

۱ - نسبت بتعمیر راههای شوسه و آسفالت شده و تعمیر ابنیه و رنگ کاری اداره مربوطه با در نظر گرفتن بهای مصالح و دستمزد کاری که برای واحد هر يك از عملیات لازم خواهد بود قیمت واحد هر نوع عمل را عادلانه تعیین و مأخذ مناقصه قرار میدهد و شرکت کنندگان در مناقصه نسبت بفهرست بهای مزبور بقراری صدي چند پیشنهاد کسر یا اضافه خواهند داد.

۲ - برای بدست آوردن نرخ کرایه افراد و حمل محمولات آگهی مناقصه باید بمأخذ نفر کیلومتر منتشر و پس از بدست آمدن نتیجه با حائز حداقل پیمان منعقد شود.

۳ - در مورد خرید خواربار و نوشت افزار و اشیاء دیگر اداره مربوطه صورت جامعی از انواع خواربار و یا نوشت افزار و اشیاء دیگر مورد احتیاج تهیه و خرید آنها را با قید اینکه اشیاء مورد مناقصه هر مقدار که در مدت مقرر مورد احتیاج واقع شود تحویل گرفته خواهد شد بمناقصه میگذارد.

تبصره) در موارد فوق چنانچه پیمانکار از انجام تعهد خودداری نماید در صورتیکه اداره مربوطه بتواند با همان قیمت و شرایط احتیاجات مورد پیمان را برای بقیه مدت تأمین نماید بدون اینکه مناقصه را تجدید کند اجرا پیمان را بدگری واگذار و چنانچه بآن قیمت تهیه احتیاجات مورد پیمان میسر نگردد مناقصه را تجدید و مادامی که نتیجه مثبت از مناقصه حاصل نشده اداره مربوطه بنحو مقتضی احتیاجات خود را تأمین و طبق مواد پیمان با پیمانکار رفتار خواهد نمود.

ماده ۲۳ - در مورد تهیه لباس مستخدمین جزء و پرداخت دستمزد دوخت و بهای آستر و خرید و تعمیر بخاری و رنگ کاری عمارات وزارتخانه ها و ادارات کشوري و شهرداری در مرکز میتوانند با نرخ مناقصه وزارت دارائی احتیاجات خود را تأمین و یا مستقیماً اقدام بمناقصه بنمایند.

ماده ۲۴ - در مورد تعیین نرخ ثابت برای دستمزد چاپ و صحافی اوراق و دفاتر که جزء ضروریات یومیه و بطور مستمر مورد احتیاج وزارت خانه ها و ادارات دولتي می باشد با توجه به بند ۶ از ماده ۴۰ قانون محاسبات عمومي در بهمن هر سال کمیسیونی مرکب از پنج نفر از اشخاص بصیر و با اطلاع بانتخاب وزارت دارائی تشکیل و با در نظر گرفتن احوال میزان متوسط دستمزد کار و نرخ مواد اولیه مورد لزوم و سایر هزینه های مربوطه و منظور نمودن سود عادلۀ برای چاپخانه تعرفه ثابت تنظیم و پس از تصویب وزارت دارائی در تمام مدت سال بعد مورد عمل قرار داده میشود.

تبصره) مطبوعات کلیه وزارتخانه ها و ادارات بانکها و شرکت ها و سایر مؤسساتی که تمام و یا نصف سرمایۀ آن متعلق بدولت است و همچنین شهرداری و اداره کل برق بایستی بوسیله کمیسیونی که از طرف وزارت دارائی تعیین میشود به نسبت سهمی که برای هر يك از چاپخانه ها معین خواهد شد بین آنها تقسیم شود.

ماده ۲۵ - چنانچه در مناقصه قیمتهای پیشنهادی اضافه بر میزان نرخ یا برآورد اولیه و در مزایده قیمتهای پیشنهادی کمتر از ارزیابی قبلی بدست آید کمیسیون مناقصه یا مزایده میتواند با در نظر گرفتن صلاح و صرفه دولت به پیشنهادهای واصله ترتیب اثر داده و معامله را بصرفه دولت انجام دهد.

فصل سوم - انعقاد پیمان

ماده ۲۶) در پیمان های خرید یا انجام کار باید نکات زیر قید گردد:

۱ - نوع و مقدار جنس و موضوع و میزان کار با مشخصات لازم.

۲ - مدت انجام تعهد و محل تحویل و شرایط تحویل ضمناً باید پیش بینی شود که هرگاه پیمانکار در تحویل جنس یا انجام کار طبق شرایط پیمان جزء یا کلاً تأخیر نماید تا مدت معینی که منوط به تشخیص اداره معامله کننده خواهد بود جریمه تأخیر از او دریافت و چنانچه پس از انقضاء مدت مذکور باز هم تعهدات پیمانکار انجام نشده باشد اداره معامله کننده مختار است که کار را بهر نحو مقتضی بداند انجام داده و اگر اضافه بر مبلغ قرارداد تمام شود تفاوت را از محل تضمین و کسور وجه الضمان و در صورت عدم تکافو آن از هرگونه مطالبات دیگر که از پیمانکار داشته باشد استیفا نماید ویا قرارداد را فسخ و تضمین پیمانکار را ضبط نموده و معامله را بهرنحو که بصلاح و صرفه باشد انجام دهد.

هر يك از شقوق فوق که در نظر گرفته می شود و مدتیکه جریمه تأخیر تعلق خواهد گرفت و میزان جریمه باید در آگهی یا اسناد مناقصه قبلاً برای استحضار داوطلبان قید گردد.

۳ - نمونه کالای مورد معامله در مواردیکه تهیه آن میسر و تهیه شده باشد می بایستی با مهر کمیسیون مناقصه و پیمانکار مهیور و در اداره مربوطه نگاهداری شود و فروشنده ملزم است کالای مورد معامله را طبق نمونه مزبور تحویل دهد.

۴ - در پیمان باید تصریح شود که پیمانکار از مشخصات جنس یا کار مورد معامله و مقتضیات محل اطلاع کامل داشته و در اجرای پیمان بعذر عدم اطلاع نمیتواند معتذر شود.

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

۵ - در پیمان باید قید شود که در صورت لزوم اداره میتواند تا حدود بیست و پنج درصد از میزان کار یا جنس موضوع معامله را کسر یا اضافه نماید و در هر دو حال باید قبل از انقضاء مدت پیمان بپیمانکار اطلاع داده شود. در صورت اضافه شدن پیمانکار موظف است مطابق شرائط مقرر در پیمان یا مهلتی که متناسب با میزان و مدت اصل پیمان باشد نسبت بمازاد عمل نماید و در صورت کم شدن نیز در مدتی متناسب با مدت و مقدار اصل پیمان قبل از انقضاء مهلت پیمان کتباً به پیمانکار اطلاع داده میشود.

۶ - در پیمان باید بطور صریح میزان کل بهای مورد معامله یا انجام کار و ترتیب پرداخت آن قید گردد و در مواردیکه مأخذ معامله روی واحد بهاء باشد مبلغ کل معامله در پیمان بطور پیش بینی ذکر میشود لیکن بهای کارهای انجام یافته بدون در نظر گرفتن مبلغ مزبور طبق واحد بهاء احتساب و پرداخت خواهد شد.

۷ - در صورت لزوم و با توجه بمقتضیات کار چنانچه در آگهی یا اسناد مناقصه تأدیه پیش پرداخت قید شده باشد پس از اخذ تضمین بانکی حداکثر ممکن است تا میزان بیست و پنج درصد مبلغ کل معامله پیش پرداخت داده شود مبلغ پیش پرداخت باید بطور صریح در قرارداد قید و ترتیب استهلاك آن باقسط یا يك جا نیز قید شود.

۸ - در پیمانهای مربوط بساختمان و راهسازی و ناظر آن فاصله بین تحویل موقت و تحویل قطعی کار بطور صریح باید ذکر شود.

۹ - برای حسن انجام کار بمأذیکه در آگهی یا اسناد مناقصه قید گردیده باید وجه نقد یا تضمین بانکی قبل از امضاء پیمان اخذ و در پیمان مراتب با طرز استرداد آن بطور وضوح قید شود و علاوه بر اخذ تضمین حسن انجام کار در پیمانهای ساختمانی از وجوه اقساط کارهای انجام شده ده درصد در امور باربری و پانزده درصد کسر و بحساب سپرده خزانه منظور و قبض سپرده به پیمانکار داده شود و رد این قبیل سپرده ها بستگی خواهد داشت بترتیب و رعایت مدتی که از لحاظ فنی در آگهی یا اسناد مناقصه تصریح شده است.

۱۰ - مبالغ کسر شده بعنوان ده درصد از کارکردهای پیمانکاران ساختمانی را میتوان بتقاضای پیمانکار پس از انجام عمل تحویل موقت با اخذ تضمین بانکی مسترد نماید.

تبصره (منسوخه ۰۸، ۰۹، ۱۳۵۰) - وزارت دارائی مجاز است در صورتی که مطالبات قطعی پیمانکاران ساختمانی سازمانهای دولتی و مؤسسات وابسته بدولت بر طبق گواهی وزارتخانه با سازمان طرف پیمان از دو برابر مجموع سپرده های صدي ده تضمین حسن انجام کار مربوط بهر يك از پیمانهای منعقد شده تجاوز کند و بعلاهی پرداخت بموقع مطالبات آنان میسر نباشد به پیشنهاد دستگاه طرف معامله موافقت نمایند که وجوه سپرده صدي ده حسن انجام کار موقتاً به پیمانکار مسترد گردد مشروط بر اینکه پیمانکار ذینفع کتباً تعهد و قبول نماید که وجوه مذکور از آخرین قسمت پرداخت همان مطالبات کسر و مجدداً بحساب سپرده برگشت داده شود.

(مقررات این تبصره بهیچوجه شامل پیمانکارانی که بهای کارکرد آنان بموقع پرداخت و یا مطالبات آنان در مورد هر يك از پیمانها کمتر از دو برابر سپرده های آنان باشد نخواهد بود).

ماده ۲۷) در خرید و فروشهایی که جنس مورد معامله بلافاصله پس از انجام تشریفات مناقصه یا مزایده تحویل و بهای آن نقداً پرداخت یا دریافت می شود احتیاج بعقد پیمان نخواهد بود.

ماده ۲۸ - در پیمان باید قید گردد که پرداخت مالیات و هرگونه عوارض به عهده پیمانکار است.

ماده ۲۹ - حق ارجاع بحکمیت در هیچیک از پیمان ها نباید قید گردد.

فصل چهارم - ترتیب تحویل

ماده ۳۰ - جنس یا کار انجام شده هرگاه مربوط بمعاملات جزئی و خیلی جزئی باشد تحویل آن بوسیله انباردار یا متصدی مربوطه انجام خواهد شد در مورد معاملات عمده در مرکز بایستی تحویل با نظارت کمیسیوني که لاقلاً مرکب از اشخاص زیر باشد صورت گیرد:

۱ - یکنفر نماینده از طرف اداره مربوطه.

۲ - یکنفر نماینده از طرف اداره حسابداری مربوطه.

۳ - یکنفر نماینده از طرف اداره بازرسی و وزارتخانه یا اداره مستقل.

تبصره ۱) در مورد تحویل کارهای ساختمانی و ماشین آلات و سایر کارهای فنی بایستی مهندس یا کارشناس نیز در کمیسیون شرکت داشته باشند.

تبصره ۲) در شهرستان ها تحویل جنس و انجام کار باید با نظارت نماینده دارائی و یا ناظر مالی و نماینده اداره مربوطه انجام شود بدیهی است در صورت فنی بودن معامله حضور مهندس یا کارشناس فنی ضرورت دارد.

ماده ۳۱) در معاملات عمده برای تحویل هر فقره جنس یا کار بایستی از طرف کمیسیون صورت مجلس تنظیم و در آن بطور صریح قید گردد که جنس مورد معامله یا کار انجام شده طبق نمونه مهور (موضوع بند ۳ از ماده ۲۶) و یا مشخصات مندرج در پیمان می باشد و ذیل آن را تمام اعضای کمیسیون و فروشنده یا پیمانکار امضاء و در مورد اجناسی که تحویل انبار میشود انباردار نیز صورت مجلس را امضاء و قبض صادر خواهد نمود وهمچنین در مورد تحویل ساختمانها و امثال آن متصدی مربوطه باید حضور داشته و صورتمجلس را امضاء نماید.

تبصره) هرگاه در نوع جنس و مشخصات مورد تحویل بین اعضاء کمیسیون و یا بین کمیسیون از یکطرف و پیمانکار از طرف دیگر اختلاف نظر حاصل شود صورت جلسه طبق نظر اکثریت اعضاء کمیسیون تنظیم و اقلیت یا پیمانکار نظر خود را ذیل صورت مجلس قید و مراتب بر رئیس اداره مربوطه ارجاع میشود رئیس اداره مربوطه مکلف است کمیسیوني از اشخاص دیگر بترتیب مقرر در ماده ۳۰ و در صورت لزوم با حضور کارشناس معین نماید تا با حضور پیمانکار بمورد اختلاف رسیدگی و رأی این کمیسیون ولو باکثریت باشد قطعی خواهد بود.

آئین نامه معاملات دولتی - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

فصل پنجم - مزایده

ماده ۳۲ - در مورد فروش اشیاء فرسوده بایستی بطریق حراج اقدام و اطلاعات کلی راجع بنوع اشیاء و روز و محل حراج ضمن آگهی درج شود تا طالبین خرید بتوانند با ملاحظه آنها در حراج شرکت نمایند و نیز در آگهی باید قید گردد که در مقابل فروش اشیاء وجه نقد دریافت و هرگونه عوارض بعهدہ خریدار خواهد بود. معبداً چنانچه وزارتخانه یا اداره مربوطه مزایده کتبی را مقرون بصرفه و صلاح بداند میتواند بطریق مزایده کتبی اقدام نماید.

ماده ۳۳ - در مورد فروش اجناس دولتی و اشیاء غیر فرسوده در صورتیکه میزان معامله از پنجاه هزار ریال کمتر باشد بترتیب حراج بشرح ماده ۳۲ اقدام و هرگاه میزان معامله زائد بر پنجاه هزار ریال باشد مطلقاً به ترتیب مزایده کتبی عمل خواهد شد.

تبصره) در مورد مزایده کتبی چنانچه پس از انتشار آگهی پیشنهادی نرسد و یا پیشنهادهای رسیده کمتر از سه فقره بوده و یا مقرون بصرفه و صلاح نباشد بترتیب مقرر در ماده ۱۴ اقدام خواهد شد.

ماده ۳۴ - نسبت باجناس فاسد شدنی در صورتیکه پس از انتشار آگهی پیشنهادی نرسید اجناس مزبور از طریق حراج بترتیب مقرر در ماده ۳۲ و یا بهر ترتیبی که کمیسیون مزایده مقتضی بداند بفروش خواهد رسید.

ماده ۳۵ - فروش و اجاره دادن املاک و مستغلات و قنات دولتی بهر مبلغ که باشد با انتشار آگهی مزایده و رعایت تشریفات که در این آئین نامه پیش بینی شده انجام میشود مگر آنکه قوانین خاصی برای اینگونه معاملات مقرر شده باشد.

ماده ۳۶ - میزان اجاره عمارات و ماشین آلات و وسائط نقلیه و امثال آن که از طرف وزارت خانه‌ها و ادارات و مؤسسات دولتی در اختیار کارمندان یا مقاطعه کاران برای مدت مأموریت یا انجام کار مورد قرارداد گذارده میشود به تراضی طرفین تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷) مقرراتیکه در این آئین نامه برای عمل مناقصه پیش بینی شده در مواردیکه منطبق با عمل مزایده کتبی باشد بایستی رعایت گردد.

فصل ششم - مقررات عمومی

ماده ۳۸ - وزارتخانه ها و ادارات مستقل یا بنگاههای دولتی باید احتیاجات خود را بموقع پیش بینی و نسبت بانجام تشریفات مناقصه اقدام نمایند تا در فصول مقتضی معامله انجام شود.

ماده ۳۹ - در مورد حمل و نقل در صورتیکه استفاده از پست و راه آهن دولتی مقدور باشد بایستی از حمل و نقل با وسائل دیگر خودداری کرد.

ماده ۴۰ - برای معاملات عمده که مربوط بامور فنی و تخصصی باشد وزارتخانه ها یا ادارات مستقل مربوطه که عادتاً عهده دار انجام این نوع کارها یا خرید این نوع اجناس هستند باید قبلاً ترتیب مقتضی برای تشخیص صلاحیت داوطلبان شرکت در این معاملات را داده و فهرست آنها را در اختیار ادارات مربوطه بگذارند این فهرست در آخر هر سال قابل تجدیدنظر خواهد بود در این صورت فقط پیمانکاران و فروشندگانی حق شرکت در مناقصه و معامله را دارند که صلاحیت آنها بترتیب مذکور مسلم باشد.

ماده ۴۱ - در مورد خرید ماشین آلات چنانچه نماینده رسمی کارخانه سازنده ماشین نو موجود نداشته باشد آگهی مناقصه منتشر میشود و هرگاه پیشنهادی برای فروش ماشین نو نرسید و خرید آن در بازار آزاد نیز میسر نشود وزارتخانه ها و ادارات مستقل مربوطه میتوانند در صورتیکه فوریت ایجاب نماید ماشین مستعمل قابل استفاده را ببهائی که با در نظر گرفتن میزان استهلاک بوسیله کارشناس تعیین خواهد شد خریداری نمایند.

ماده ۴۲) در مورد ساختمان یا تغییر مسیر راههای شوسه و راه آهن و احداث فرودگاه و کارخانجات و ابنیه فرهنگی و امثال آنها چنانچه معاوضه اراضی یا ابنیه ضرورت پیدا کند ارزیابی بوسیله هیئتی مرکب از نماینده اداره مربوط و نماینده دارائی و کارشناس رسمی دادگستری انجام و احتیاج بانجام تشریفات مناقصه و مزایده نخواهد داشت.

ماده ۴۳) در مورد مناقصه کارهای ساختمانی با آن که اداره مربوطه مکلف است بهای واحد انواع مختلف عملیات را قبلاً در اسناد مناقصه پیش بینی نماید معذلک هرگاه کارهای جدیدی در ضمن عمل پیش بیاید بهای واحد آن کارها بتناسب قیمت های اولیه از طرف اداره مربوطه تعیین و بموافقت پیمان کار و تصویب وزارتخانه یا اداره مستقل یا هیئت مدیره بنگاه دولتی خواهد رسید ولی میزان کارهای جدید که در قیمت های اولیه پیش بینی نشده نباید از صدی ده برآورد اولیه کار مورد پیمان تجاوز نماید.

ماده ۴۴ - بهای وسائط نقلیه و آلات و ادوات آن و کالاهای دیگر که کارخانجات سازنده نماینده انحصاری فروش در ایران دارند بایستی با در نظر گرفتن نرخ ارز و هزینه های متعلقه و سود عادله برای مدت معینی بوسیله وزارت اقتصاد ملی تعیین و بفروشندگان و کلیه وزارتخانه ها و ادارات ابلاغ شود تا اجناس مورد احتیاج خود را بنرخ مزبور خریداری نمایند.

تبصره - در صورتیکه فروشنده جنس حاضر نباشد جنس خود را بقیمت تعیین شده بفروشد اداره مربوطه میتواند جنس را بقیمتی که فروشنده تعیین مینماید خریداری و وزارت اقتصاد ملی را از جریان امر آگاه نماید.

تبصره (منسوخه ۱۳۵۰، ۰۹، ۰۸ -) چنانچه نماینده انحصاری فروش کارخانجات سازنده در ایران آلات و ادوات و سایر کالاهای مذکوره در ماده بالا را موجود نداشته و یا حاضر بفروش ببهای تعیین شده از طرف وزارت بازرگانی نشوند و یا سازمانهای دولتی تهیه این قبیل احتیاجات خود را باستثنای کالاهای ممنوع الورود بطور مستقیم از خارج بصلاح و صرفه دولت تشخیص دهند می توانند این قبیل کالاها را پس از تعیین نرخ از کمپانی سازنده با گواهی اطاق بازرگانی کشور مربوطه و نمایندگی ایران

آئین نامه معاملات دولتي - مصوب ۱۳۳۴/۰۲/۱۰

در محل و در نظر گرفتن نرخ ارز و هزینه هاي متعلقه در صورت مناسب بودن بمسئولیت خود پس از موافقت وزارت دارائي بوسیله افتتاح اعتبار مستقیماً اقدام بخريد و ورود لوازم مذکور بنمایند.

ماده ۴۵) مستخدمین دولت حق شرکت در معاملات دولتي نخواهند داشت.

ماده ۴۶) از تاریخ اجرای این آئین نامه هرگونه مقرراتي که با مفاد آن متناقض باشد ملغي خواهد بود.

آئین نامه معاملات دولتي مشتمل بر چهل و شش ماده که بموجب تبصره ۱۱ لایحه بودجه سال ۱۳۳۲ که طبق قانون الغاء لوایح مصوب آقای دکترمصدق ناشیه از اختیارات در مدت مقرر بمجلس تقدیم شده و قدرت قانوني پیدا نموده بتصویب کمیسیون قوانین دارائي مجلس شوراي ملي رسیده و قابل اجرا میباشد.

رئیس مجلس شوراي ملي - رضا حکمت

معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات - معاونت حقوقی ریاست جمهوری (Qavanin.ir)

